

Uitbreiding bedrijfsopvolgingsfaciliteiten

De bedrijfsopvolgingsfaciliteit (kortweg: BOF) is een faciliteit om ondernemingsvermogen op een fiscaalvriendelijke manier te schenken of te laten vererven. Deze faciliteit geldt zowel voor ondernemingsvermogen in de inkomstenbelastingfeer (bijvoorbeeld een eenmanszaak of een aandeel in een maatschap of vennootschap onder firma) als voor aanmerkelijk belangaandelen. De faciliteit komt er kort gezegd op neer, dat bij schenking of vererving van ondernemingsvermogen 75% van de waarde ervan niet belast wordt met schenkings- of successierecht. Eind vorig jaar heeft de staatssecretaris van Financiën een besluit uitgevaardigd waarin nadere uitleg is gegeven over de toepassing van de BOF, waardoor deze faciliteit nog vaker toegepast kan worden.

Wanneer een ondernemer of aandeelhouder zijn onderneming of aandelen wil overdragen aan een opvolger, dan zal dit moeten gebeuren tegen de werkelijke waarde van die onderneming. Ook bij overlijden van de ondernemer/aandeelhouder zal over de werkelijke waarde successierecht verschuldigd zijn. Vooral wanneer de opvolging binnen de familiesfeer plaats vindt, wordt dit vaak als een bezwaar ervaren. De BOF is een faciliteit die regelt dat over 75% van de waarde van de onderneming of de aandelen geen schenkings- of successierecht betaald hoeft te worden. Anders gezegd: de onderneming kan worden overgedragen tegen 25% van de werkelijke waarde zonder dat dit schenkings- of successierecht kost.

Voorwaarden

Een van de voorwaarden om deze faciliteit te mogen toepassen, is dat er sprake moet zijn van ondernemingsvermogen. Bij een inkomstenbelastingonderneming zal dat doorgaans geen probleem zijn. Anders ligt het bij aandelen in een BV. In de eerste plaats moet er sprake zijn van een aanmerkelijk belang in die BV. Dat wil zeggen dat de aandeelhouder tenminste 5% van de aandelen in die BV moet bezitten. Daarnaast moet de BV, waarvan de aandelen worden geschonken of vererfd, een onderneming drijven. De BV mag niet uitsluitend beleggingactiviteiten verrichten. Ook bij een houdstervennootschap is het de vraag of er sprake is van het drijven van een echte onderneming in de zin van de BOF. Een van de belangrijkste activiteiten van een holding is het houden van aandelen in een of meerdere werkmaatschappijen en het houden van aandelen als zoda-

nig wordt niet als ondernemingsactiviteit aangemerkt.

Om hierin duidelijkheid te brengen had de staatssecretaris in het verleden al laten weten dat de aandelen in een houdstervennootschap onder bepaalde voorwaarden voor toepassing van de BOF in aanmerking komen. Wanneer een holding het beleid van een werkmaatschappij (mede) bepaalde, dan kwalificeerde de holding zich voor de BOF. Dit leek mooi, maar de praktijk was hiermee nog lang niet geholpen. Vaak was er geen sprake van het (mede) bepalen van het beleid van de werkmaatschappij. En daarnaast was ook niet duidelijk wat precies verstaan werd onder 'het (mede) bepalen van het beleid'. Dit leverde de staatssecretaris veel kritiek op vanuit de praktijk.

Kennelijk heeft de staatssecretaris zich deze kritiek aangetrokken en heeft hij eind vorig jaar een besluit uitgevaardigd waarin hij nadere uitleg heeft gegeven. Ondanks de kritiek op de beleidseis wordt deze voorwaarde gehandhaafd. Tegen deze achtergrond is het dan ook jammer dat in het besluit geen definitie wordt gegeven van wat onder 'het (mede) bepalen van het beleid' moet worden verstaan.

Voorbeelden

Toch is de praktijk wel gebaat bij dit besluit, want in het besluit worden namelijk twee voorbeelden gegeven waarin volgens de staatssecretaris in ieder geval aan de beleidseis wordt voldaan. Voor de toepassing van de BOF kan ervan worden uitgegaan dat voldaan is aan de beleidseis als de houdstervennootschap ten tijde van het overlijden of de schenking middellijk of onmiddellijk tenminste 50% bezit van het nominaal geplaatste aan-

delenkapitaal van de deelneming of wanneer de houdstervennootschap (mede) het bestuur voert over de deelneming. Wanneer van een van beide situaties sprake is, kan de BOF worden toegepast.

Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer een houdstermaatschappij tenminste de helft van de aandelen bezit, maar zij geen bestuurder van die deelneming is, de BOF van toepassing is op de aandelen in de houdstermaatschappij. Ook in de situatie waarin de holding minder dan de helft van de aandelen in een werkmaatschappij bezit, maar wel bestuurder van die deelneming is, kan de BOF worden toegepast. Met deze toezegging wordt de beleidseis voor de praktijk wel een stuk duidelijker en kan de BOF vaker worden toegepast.

Extra toezegging

Verder heeft de staatssecretaris een extra toezegging gedaan vooruitlopend op een wetwijziging. De BOF is ook van toepassing indien de schenker/erflater middellijk een aanmerkelijk belang heeft in de werkmaatschappij, dat wil zeggen tenminste 5%. In dat geval hoeft er niet voldaan te zijn aan de beleidseis. Ook hierdoor zal de BOF in veel meer gevallen van toepassing zijn dan tot nu toe.

Verder wordt in het besluit vermeld dat certificaten van aandelen voortaan ook voor toepassing van de BOF in aanmerking komen. Hierbij heeft de staatssecretaris nog wel wat nadere voorwaarden gesteld aan de wijze van certificering, maar dat zal in de meeste gevallen geen probleem hoeven te zijn.

Al met al kunnen we constateren dat er weliswaar nog steeds geen duidelijke definitie is van het beleidsvereiste, maar door in het besluit een aantal situaties aan te geven waarin voldaan wordt aan deze eis, is er voor de fiscale praktijk meer duidelijkheid gekomen. Hierdoor zal in veel meer situaties dan voorheen gebruik gemaakt kunnen worden van de BOF. Zeker een reden om eens met uw belastingadviseur te gaan praten.

Drs. Henk Dollekamp FB, de Jong & Laan Accountants Belastingadviseurs